

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра теоретичної та прикладної системотехніки

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.о. декана факультету комп'ютерних наук

Свєнєнє КОЛОВАНОВА
“ 30 ” червня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи інноваційного менеджменту

рівень вищої освіти	<u>доктор філософії</u>
галузь знань	<u>12 Комп'ютерні науки</u>
спеціальність	<u>122 Комп'ютерні науки</u>
Освітньо-наукова програма	<u>Комп'ютерні науки</u>
вид дисципліни	<u>обов'язкова</u>
факультет	<u>комп'ютерних наук</u>

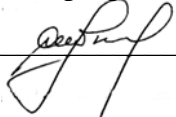
Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету комп'ютерних наук
«29» червня 2023 року, протокол № 14

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Доктор технічних наук, професор, професор ЗВО кафедри теоретичної та прикладної системотехніки **Шматков Сергій Ігорович**

Програму схвалено на засіданні кафедри теоретичної та прикладної системотехніки
«08» червня 2023 року, протокол № 13

Завідувач кафедри теоретичної та прикладної системотехніки

Сергій ШМАТКОВ.

Програму погоджено з гарантом освітньої програми «Комп'ютерні науки»

Гарант освітньої програми «Комп'ютерні науки»

Микола ТКАЧУК

Програму погоджено методичною комісією факультету комп'ютерних наук
«21» червня 2023 року, протокол № 12

Голова методичної комісії факультету комп'ютерних наук

Лариса ВАСИЛЬЄВА

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Основи інноваційного менеджменту» розроблена відповідно до освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії на третьому рівні вищої освіти спеціальності 122 Комп'ютерні науки.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є надання здобувачам ступеня PhD комплексу знань та практичних навичок управління процесом реалізації результатів закінчених наукових досліджень і розробок, або інших науково-технічних досягнень, у новий або удосконалений продукт, що реалізується на ринку, у новий або удосконалений технологічний процес, що використовується в практичній діяльності, а також пов'язані з цим додаткові наукові дослідження та розробки. Управління процесом перетворення нових наукових результатів у комерційні вигідні продукти, що і є інноваційним менеджментом.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни:

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- формування у майбутніх фахівців системних знань і розуміння концептуальних основ управління інноваційною діяльністю, теорії й практики розвитку цього напрямку;
- формування та набуття майбутніми фахівцями навичок самостійної роботи з засвоєння знань з інноваційної спрямованості стратегії й тактики розвитку виробництва, інноваційної політики фірми, принципів та чинників її розвитку, форм інновацій, методів та інструментів їх створення і способів реалізації;
- розуміння ролі інновацій і технічних змін у економічних показниках підприємства та на національному рівні;
- розуміння технологічних, людських, економічних, організаційних, соціальних та інших аспектів інновацій;
- дослідження та керування впливом нових технологій на людей і робочі системи;
- визначення можливостей для комерціалізації інновацій.

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері комп'ютерних наук, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Загальні компетентності (ЗК).

ЗК 02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 03. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК 04. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК 02. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок державною та іноземною (англійською або іншими) мовами, глибоке розуміння іншомовних наукових текстів за напрямом досліджень.

СК 03. Здатність застосовувати сучасні інформаційні технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності.

СК 05. Здатність виявляти, ставити та вирішувати дослідницькі науково-прикладні задачі та/або проблеми в сфері комп'ютерних наук, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.

СК 07. Здатність дотримуватись етики досліджень, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.

1.3. Кількість кредитів 5

1.4. Загальна кількість годин 150

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (вечірня) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	
Семестр	
2-й	2-й
Лекції	
30 год.	30 год.
Практичні, семінарські заняття	
30 год.	30 год.
Самостійна робота	
90 год.	90 год.
Індивідуальні завдання	
- год.	

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми, аспіранти мають досягти таких результатів навчання:

- знати основні теоретичні положення щодо інноваційної діяльності;
- організацію інноваційних процесів та інноваційного проектування;

- інноваційний менеджмент та організаційні форми у інноваційній діяльності; документарне супроводження науково-дослідних робіт;
- методика проведення маркетингових досліджень при розробці новацій (нових технологій, нових видів продукції тощо);
- методика визначення потреб у інвестиціях при здійсненні НДДКР та впровадженні їх результатів у виробництві;
- форми та джерела інвестування інноваційної діяльності підприємства;
- методика оцінки ефективності інновацій та інноваційного проекту;
- методика аналізу беззбиткової діяльності.
- *вміти* застосувати теоретичні положення при вирішенні практичних питань:
- обрання оптимальної організаційної форми та методів менеджменту інноваційних процесів;
- проведення маркетингових досліджень з метою визначення можливих обсягів впровадження новації (нової технології, нового продукту тощо);
- визначення очікуваних економічних результатів від впровадження новацій у виробництві;
- визначення витрат на проведення НДР та впровадження результатів наукових досліджень у виробництві;
- визначення джерел інвестицій;
- визначення ефективності інновацій, інноваційного проекту;
- визначення умов беззбиткової діяльності підприємства.

В результаті вивчення дисципліни у аспіранта повинні формуватися такі *програмні результати навчання (РН)*.

РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з комп'ютерних наук і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.

РН02. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми комп'ютерної науки державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.

РН03. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень (опитувань, спостережень,...) і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані.

РН06. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.

РН07. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні інженерні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та технологічні проблеми комп'ютерної науки з дотриманням норм академічної етики і урахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів.

РН10. Здійснювати пошук та критичний аналіз інформації, концептуалізацію та реалізацію наукових проєктів з комп'ютерних наук.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Вступ до інноваційного менеджменту

Тема 1. Предмет та методологічні основи інноваційного менеджменту

Основні поняття предмету та етапи розвитку інноваційного менеджменту. Методологічні основи інноваційного менеджменту: основні методи, завдання. Визначення поняття «інноваційний менеджмент». Роль інноваційного менеджменту в сучасному бізнесі.

Тема 2. Стадії розвитку інноваційних теорій та сутність інноваційного процесу
Розвиток інноваційних теорій. Фактори ініціації інновацій. Сутність та мета інноваційного процесу. Життєвий цикл інноваційного процесу. Особливості організації процесу нововведень. Вплив інновацій на економічну систему.

Розділ 2. Інноваційна діяльність та процеси

Тема 3. Керування інноваційним процесом

Поняття інноваційного процесу. Формування команди для розробки та впровадження інновацій. Аналіз та оцінка інноваційних проектів. Фінансування інноваційних проектів. Управління ризиками в інноваційному процесі.

Тема 4. Інноваційний маркетинг

Розробка маркетингової стратегії для інноваційних продуктів. Пошук та вибір цільових сегментів ринку. Розробка та впровадження маркетингових програм для інноваційних продуктів.

Тема 5. Стратегічне управління інноваційною діяльністю та побудова інноваційного проекту. Інноваційно-інвестиційна діяльність підприємства

Зміст інноваційно-інвестиційної діяльності. Стратегія інноваційного розвитку підприємства. Вибір стратегічних напрямів інноваційного розвитку. Узгодження стратегії і програми інноваційного розвитку підприємства. Технологія управління інноваціями. Бізнес-план інноваційного проекту. Розробка бізнес-плану. Оцінка впровадження інновацій.

Тема 6. Науково-технічні структури інноваційної діяльності. Управління інтелектуальною власністю

Інноваційна сутність технопаркових структур та технополісів. Бізнес-інкубатори, їх роль та значення. Венчурне фінансування та роль венчурного бізнесу в розвитку інноваційної діяльності. Регулювання прав на результати інтелектуальної діяльності. Види інтелектуальних прав.

Тема 7. Управління інноваціями у сфері наукоємних технологій

Підприємницька діяльність у сфері наукоємних технологій, її специфіка. Ризики високотехнологічних проектів. Технологічне прогнозування. Особливості використовуваних ресурсів наукоємних проектів. Управління інтелектуальними ресурсами і мотиваціями. Створення інженерного зразка високотехнологічного продукту.

Розділ 3. Оцінка та сучасний стан інноваційного менеджменту.

Тема 8. Інноваційна продуктивність

Метрики інноваційної продуктивності. Оцінка впливу інновацій на бізнес. Створення системи оцінки та винагородження інновацій.

Тема 9. Інноваційний менеджмент у контексті глобалізації

Аналіз впливу глобалізації на інноваційний менеджмент. Розробка стратегій впровадження інновацій в глобальному контексті. Оцінка впливу культурних різниць на інноваційний процес. Розвиток інноваційного менеджменту в Україні.

Тема 10. Використання інформаційних технологій для підтримки інноваційної діяльності
Поняття інноваційних ресурсів інформаційних технологій. Інформаційні продукти і послуги. Інформаційні системи для підтримки стартапів. Застосування семантичних технологій для аналізу інноваційних проектів.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин
----------------------	-----------------

1	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Розділ 1. Вступ до інноваційного менеджменту												
Тема 1. Предмет та методологічні основи інноваційного менеджменту	10	2	2			6						
Тема 2 Стадії розвитку інноваційних теорій та сутність інноваційного процесу	12	2	2			8						
Разом за розділом 1	22	4	4	0	0	14						
Розділ 2. Інноваційна діяльність та процеси												
Тема 3. Керування інноваційним процесом	13	2	4			7						
Тема 4. Інноваційний маркетинг	16	4	2			10						
Тема 5. Стратегічне управління інноваційною діяльністю та побудова інноваційного проекту. Інноваційно-інвестиційна діяльність підприємства	19	4	4			11						
Тема 6. Науково-технічні структури інноваційної діяльності. Управління інтелектуальною власністю	19	4	2			13						
Тема 7. Управління інноваціями у сфері наукоємних технологій	10	2	2			6						
Разом за розділом 2	77	16	14	0	0	47						
Розділ 3. Оцінка та сучасний стан інноваційного менеджменту												
Тема 8. Інноваційна продуктивність	16	2	4			10						

Тема 9. Інноваційний менеджмент у контексті глобалізації	14	4	4			6					
Тема 10. Використання інформаційних технологій для підтримки інноваційної діяльності	21	4	4			13					
Разом за розділом 3	51	1 0	1 2	0	0	29					
	150	3 0	3 0	0	0	90					

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Розробка презентації ідеї інновації у певній галузі.	4
2	Розробка схеми інноваційного і життєвого циклу конкретної інновації (з визначенням етапів, що на них виконуються).	4
3	Маркетингові дослідження та аналіз конкурентів.	2
4	Розробка основ інноваційної стратегії компанії (ІТ компанії).	4
5	Розробка бізнес-плану інноваційного проекту.	4
6	Розгляд прикладу використання інформаційних технологій для інноваційної діяльності.	4
7	Розробка технологічного прогнозу обраної наукоємної технології.	4
8	Виконання експертизи інноваційного проекту та оцінка ефекту інноваційної діяльності.	4
	Сумарна кількість годин	30

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Роль інноваційного менеджменту в сучасному бізнесі. Аналіз, приклади.	6
2	Особливості організації процесу нововведень. Вплив інновацій на економічну систему.	8
3	Управління ризиками в інноваційному процесі.	7
4	Моделі фінансування інноваційних проектів	10
5	Стратегії маркетингу для запуску нових продуктів на ринку	11
6	Оцінка впливу інновацій на бізнес. Створення системи оцінки та винагородження інновацій.	13

7	Регулювання прав на результати інтелектуальної діяльності. Види інтелектуальних прав.	6
8	Створення системи оцінки та винагородження інновацій. Аналіз успішних прикладів впровадження інновацій у різних сферах бізнесу та діяльності, порівняння, висновки.	10
9	Оцінка впливу культурних різниць на інноваційний процес. Приклади успішного інноваційного менеджменту в Україні, їх аналіз та висновки	6
10	Застосування семантичних технологій для аналізу інноваційних проєктів	13
	Сумарна кількість годин	90

6. Індивідуальні завдання (немає)

7. Методи навчання

Як правило, лекційні та практичні заняття проводяться аудиторно. В умовах дії карантину заняття проводяться відповідно до Наказу ректора Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна (аудиторно або дистанційно за допомогою платформ Google Meet або Zoom).

8. Методи контролю

Контроль роботи аспірантів при вивченні дисципліни здійснюється на практичних заняттях шляхом опитування та при проведенні контролю за матеріалами кожного розділу. Підсумковий контроль здійснюється при проведенні заліку. Аспіранти, які не виконали всі види робіт, що включені до навчального плану, до заліку не допускаються.

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання											Залік	Сума
Розділ 1					Розділ 2					Разом		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10			
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	60	40	100

T1, T2 ... – теми розділів.

Критерії оцінювання екзаменаційних робіт аспірантів

Вимоги	Кількість балів
Показані всебічні систематичні знання та розуміння навчального матеріалу; безпомилково виконані завдання.	35-40
Показані повні знання навчального матеріалу; помилки, якщо вони є, не носять принципового характеру.	30-35
Показано повне знання необхідного навчального матеріалу, але допущені помилки.	20-30
Показано повне знання необхідного навчального матеріалу, але допущені суттєві помилки	10-20

Показано недосконале знання навчального матеріалу, допущені суттєві помилки.	5-10
Показано недосконале знання навчального матеріалу, допущені суттєві помилки, які носять принциповий характер; обсяг знань не дозволяє засвоїти предмет.	1-5

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Михайлова Л.І. Інноваційний менеджмент : навч. посібник / Л.І. Михайлова, О.І. Гуторов, С.Г. Турчина, І.О. Шарко. – Вид. 2-ге, доп. – Київ: Центр учбової літератури, 2015. – 234 с.
2. Радіонова І.В. Інноваційний менеджмент: Методологія та практика впровадження / – К.: НУХТ, 2017.
3. Копитко М. І. Управління інноваціями: навчальний посібник для самостійного вивчення дисципліни у схемах і таблицях. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 292 с.
4. Інноваційний менеджмент: Навчальний посібник. – Тернопіль: Економічна думка, 2006. – 295 с.
5. Інноваційний менеджмент. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 400 с.
6. P. Trott, K. Phaal. Innovation Management and New Product Development/ 3rd Edition, 2003, 558pp. Режим доступу: URL: <https://dafedil.com/wp-content/uploads/2021/07/innovation-management-and-new-product-development-3rd-edition.pdf>
7. P. F. Drucker. Innovation and Entrepreneurship/Adobe Acrobat E-Book Reader edition v1, November 2002, 293 pp., ISBN: 0060546743. Режим доступу: URL: http://www.untagsmd.ac.id/files/Perpustakaan_Digital_1/ENTREPRENEURSHIP%20Innovation%20and%20entrepreneurship.PDF
8. T. Lockwood, E. Papke. Design Thinking: Integrating Innovation, Customer Experience, and Brand Value/Career Press, 1st Edition, 2017, 226 pp., ISBN: 9781632658906
9. R. G. Cooper. Perspective: The stage-gate® idea-to-launch process-update, what's new, and nextgen system/ Journal of product innovation management, vol.36(3), 2019, 274-290 pp.
10. J.Fagerberg, M. Fosaas, K. Sapprasert. Innovation: exploring the knowledge base / Research policy, vol.41(7), 2012, 1132-1153 pp.
11. H. W. Chesbrough. Business model innovation: Opportunities and barriers/Long range planning, vol.43(2-3), 2010, 354-363pp.

Додаткова література

1. Основи менеджменту / [В.Г. Федоренко, О.М. Діденко, Є.В. Бондаренко, О.Ф. Іткін, О.М. Панько, В.І. Анін, Ю.Б. Пінчук] за науковою ред. проф. В.Г. Федоренка – К.: Алерта, 2007. – 420с.
2. Економіка й організація інноваційної діяльності / [О.І. Волков, М.П. Денисенко, А.П. Гречан та ін.]; під ред. проф. О.І. Волкова, проф. М.П. Денисенка. – К.: ВД «Професіонал», 2004. – 960 с.
3. Проблеми і перспективи інноваційного розвитку економіки: Матеріали XXI міжнародної науково-практичної конференції, Том I, Частина II, Одеса, 12 - 15 вересня 2016 р. / Національна академія наук України, ДУ «Інститут досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г.М. Доброва НАН України», Київ-Одеса: 2016. – 209 с.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Основи інноваційного менеджменту. Підручник онлайн.
https://stud.com.ua/26244/menedzhment/innovatsiyniy_menedzhment